

REH=
POST

Kaas: HEINO MIKIVER.

S I S U :

F. REIGO: Heino.

O. AST: Kehast ja vaimust.

Ü. SAMMLAN: Minu aken.

O. KEY: Reaalkooli spordist 1938/39.

P. SOLBA: Kaks mäнди.

K. VIMMSAARE: õhtu ja öö.

O. MIKIVER, H. MIKIVER: Linoollõikeid.

PÄÄTALITAJA: Orvo Ast.

TALITUS: I. Mikiver, O. Mikiver, H. Mikiver.

VÄLJAANDJA: Tallinna II Gümnaasiumi Kirjandusring.

VASTUTAV TOIMETAJA: mag. A. V. Kõrv.

REALIST

NR. 10 MAI 1939

O. MIKIVER

HEINO

10. jaan.

Jah, siin ta nüüd istub ning kes oleks võinud õieti arvata varem, milline ta on.

Sõbrata sõber, kuid pean teda siiski sõbraks — omamoodi.

Aidata teda — aga kuidas?

Anda abi, siis võiks ta end tunda haavununa, sest oma pihtimuse sihiks pole ta seadnud üles saada armuande; kuid kas siis jätta ta jälle üksi, üksi iseendaga?!

Milles seisab siis kõik, küsite.

Algas nii: õhtul oli Heino meil ja jutt kaldus üldisele koolielule ja üksikuile seikadele.

„Heino, kes on su südamesõber?“ küsin.

Ta vaikib hetke, kobab rinda ja tõmbab siis aeglaselt taskust peegli, mille paneb mu põlvedele.

„Peegel! Milleks?“ imestun.

„See on mu sõber, ainuke, kes on võitnud minu ja kes on mulle truu, sest tal on aega.“

Arvan, et ta naljatab, muuseas päris kena huumor, kuid siis avaneb tõde, fakt faktile.

Heino on üksik.

Ei ühtki sõpra, kellega jalutada koos, jutelda oma arvamusest. Narrus, arvan, alati nii lõbus ja lustikas poiss, lõõpimas teiste mõttekaaslastega, ehkki ainult koolis, ei oma nüüd sügavamast sõprust ühegagi meie hulgast. Ei usu, mitte kildugi ei usu.

Kuid seal algab Heino:

„Sa ei tunne mind, ehkki oleme õppinud koos juba viis aastat. See kõik, mida olen pakkunud sulle ja teistele, on vaid mask. Teesklemine, teesklemine, et varjata tõsiasju ja nõrkusi.“

Olla sõbrata, üksi, eraldatud teistest, on raske, kuid siis teesklen. Ma ei lähe paluma nendelt sõprust, ei mitte sugugi, lõõn käega vaid sel-

lele, mul ei ole aega nendega lähemalt sõbrustada, mul oma huvid ja tegemised. Nad kõik on koondunud gruppidesse vastavalt huvidele ja ma ei tunge sinna, kus on juba tervik, ega lähe ennast pakkuma, kus see ei ole veel kujunenud. Kuid miks? Väga lihtne, mul pole aega.

Sest niipalju kui mina tean, on nad kõik seotud „seltskondlike“ ülesannetega. Kes maleõhtul, kes kirjanudringis, kes mängutunnis jne. jne.

Kord, kus olin kulminatsioonipunktil, ahastasin iga võimaliku juhuse järele, et saada kaaslast, kas või ainult paariks tunniks, jalutada ühes, olla nii kui teised. Siis oli taluline vastus:

„Kahju, mul pole täna tõesti aega, olen seotud.“

Noil korral oli raske, raske oli uskuda kõike seda ja veel raskem oli taluda. Kuid harjusin. Püüdsin isegi eesõigustada neid, surusin tagasi oma tunded ning nüüd — nüüd läheb see märksa kergemini.

Ainult harva tuikab valusalt must läbi imeline tunne, rebiks nagu midagi seest, tahtes võtta nagu selle viimase, mis on veel minus. Ning siis, kui enam ei suuda, haaran peegli ning mu tuttav sõber, sama kurb kui mina — kuid ta lohutab mind. On ju meil ühine hing ja sügav sõprusside.

See juhtub peamiselt õhtuti. Sellest tulebki, et vihkan ja kardan neid. Oo, pikad, pimedad õhtud; varjud roomavad mööda seinu, naeravad mu üle, näitavad sõrmega, ahvatlevad end ajama taga ja kui haaran nende järele, haihtuvad nad, kaob — jääb ainult sein, tühi sein.

Ning jälle sama mäng õhtust õhtusse.

Vaheldust toob ainult päev koolis. Kuid ka see ei kosuta, sest mis rahu annab teesklemine — ei midagi.

Naera, püüa ütelda midagi pikantset. Kiirusta, tõtta ühe juurest teise juurde, sest ütelda on palju eelmise õhtu sündmusist oma „seltskondlikest“ piasjust. Kuna ainult päeval on koolis aega, selleks siis kiirusta, hiljem õhtul oled „seotud“ ehk küll vastu tahtmist.

Tahaksid ainult üks õhtu olla kodus, et saada rahu ja puhata end korralikult välja. See võiks olla tõesti jumalik.

Teeskle!... Teeskle!...

Ja teeskle teel kojugi.

Sest kuidas võivad vastutulijad näha sind väsinuna, üksikuna! Oh ei! Sul ei ole lihtsalt aega, selleks tõttad üksinda koju, et — võtta õhtul peegel ja trööstida sõpra!“

Vaikus.

Ei julge vaadata Heinole.

Sest kõik see, mis mulle öeldi, on ebamääraselt võõras, raskeltseeditav, tean vaid üht, olen kaassüüdlane.

Langetan pilgu peeglile põlvil. Kas seal ei ole mitte Heino sõber; ta on vajunud pikast kõnest õõtsakile toolikorjule, silmad poolsuletud, suu kuiv.

Heino!

Ei tihka trööstida, kardan, see killustaks veel rohkem.

Võõrastav tunne.

Juba poolel pihtimusel vallutas mind hirm, kuid mis saab siis, kui ka peegel ükskord tuhmub, või veel halvem — killuneb?

Tõrjun kõrvale selle mõtte. Tunnen talle kaasa, kuid osalt kadestan teda, arvate vast ehk seepärast, et tal on aega. Oh ei! Tal on enesehindamist, väarikust oma isiku ees.

*

Päevikust, 11. jaan.

Eilne Heino pihtimus ei anna mulle rahu. Tahan olla talle sõbraks, kuid kahju, et mul on nii neetult vähe aega!

Kehast ja vaimust

Ihu ja hinge küsimus, mis on üheks raskemaist metafüüsilisist probleemest, pole käesoleval sajan-dil enam kuigi populaarne. Oleviku ühiskonnas tegeldakse seda enam tema uue, praktilise tendentsi poolt muudetud kujuga.

Vormilise muudatusena on eel-mainitud probleem teinud nihke sildi alla „keha ja vaim“, sisuliselt on ta muutunud kahjuks vaid mänglemi-seks tähelepanekuiga üksiknähtusist.

*

Tuleb kohe märkida, et siinkohal tarvitavad terminid „ihu“, „hing“ jne. tähistavad ainult vastavaid filo-soofilisi ja psühholoogilisi mõisteid.

Inimene ise on lahutamatu tervik, keda pole võimalik raiuda osadeks nagu keha, hing ja vaim, vaid kes nende mõistete korrutisena moodus-tab sünteetilise olevuse.

„Ihu“ all mõistame elavat, hingestatud keha, mida igaühe „mina“ eraldab teistest kehast ja mille üle ta otseselt valitseb.

Sõna „keha“, käsitleduna vastan-dina terminile „vaim“, tähendab muidugi sama ihu, sest pole mõel-dav, et elu tule kehale püütaks omistada olemist tungide subjektiks ning objektiks.

Valitsemist ihu üle teostab „hing“, hingeliste nähtuste kandja, alus. Hing muutub „vaimuks“ hinge aval-dumise läbi, seda kas tunnetuses, kõlblas tahtes või religioonis. Seega on vaim hinge vormiks.

Teisest küljest: vaim üldiselt on kõik psüühiline, vastand mateeriale ja kehale; vaim kitsamas mõttes — kõrgem hingeelu vastandina alamale hingeelule.

Kõrgema hingeelu all mõistetakse aru, mõistust, kuna alam hingeelu väljendub teadvusetus või vähetead-vuslikus tundmus- ja tungideelus.

Siin seisavadki esimest korda tei-neteise vastas keha ja vaim. Ühele vaekausile on heidetud vaimu nime all teadvuslik kõrgem hingeelu ja teisele — väheteadvuslik tundmus- ja tungideelu kui keha.

*

Kui kõnelda inimesest, siis on loo-mulikukuks eelduseks see, et ollakse selgusel ta olemuse üle.

Olemus on ideaal, milleni vastav subjekt püüab areneda, et saavutada täiust. Ideaal koosneb liigi eritunnus-test (differentia specifica), s. o. subjekti nendest tunnustest, mis ei kattu ühegi teise liigi tuunustega.

Kuna inimene kuulub loomade üld-klassi, siis tema liigi eritunnuseiks peavad olema need omadused, mis teda eraldavad kõikidest teistest loomadest.

Neid omadusi leiame kolm: pri-maarsete tungide sublimeerimis- (õi-listamis-) võime kultuurväärtsiks, kunstilise loomingu võime ja võime loovalt mõelda.

Sellest järgneb, et inimese ideaal seisneb nende kolme omaduse suure-mas täiuslikkuses. Ja sellest järgneb ka, et inimese eraldumine loomadest läheb ainult mööda nende erivõimete arendamise rada.

Aga selle vastu, mõjustatuna bio-loogilisest kompleksist, võitlevad ini-mesed ise siira ja mittemidagimõt-leva vihaga, võitlevad isegi teoreti-seerides, võttes abiks oma inimlikud erivõimed — mõtlemise ja kõne.

*

Tihti vaadeldakse vaimu ja keha arendamist teesina ja antiteesina. Järeldusena sellest soovitatakse har-mooniat: kumbagi parajasti, et olla tasakaalus.

Ei maksaks ülehinnata niisuguse harmoonia väärtusi. Seda taotelles tekib enamasti ainult keskpärane ini-

mene, kes on silmapaistmatu kõiges pääle oma keskpärasuse.

Niisugusel teel pole võimalik ühelgi alal jõuda palju kaugemale sellest, mis juba saavutatud ja loomulikust dünaamikast saab staatika.

Ja see on eksimusi kogu elu kandva tendentsi vastu, mis seisneb lakkamatus liikumises ning arenemises.

Parem juba õilsam vaim viletsamas kehas, sest ainult suur vaim on kandnud ajaloos väärtusi.

See on aga ainult vormiline küsimus. Sisuliselt on harmoonia alati olemas, — inimese terviklikkuse, keha ja vaimu sünteetilise koostöö näol.

Kujukaimalt avaldub see kunsttantsus, missugune kunstiharu ühendab ideaalselt kõik kolm kunstilise loomingu momenti: looja, materjali ja valmis kunstiteose. Ainult kunsttantsus on kõik kolm identsed, olles haaratud looja isikusse. Ja seda just inimese süntiteelise arvel.

Kui aga loobuda vormilisest harmooniast kehalise äärmuse kasuks?

Siis jõuame vähese vaevaga seleni, kus meist paljud praegu on.

Esiteks ignoreeritakse sellega liigi eritunnust, omadust, mis teeb inimesest inimese ja liigutakse oma avaldusis kas suuremal või vähemal määral loomalikkuse poole.

Teiseks muututakse vahendiks mingit arvu käsitelles sihina. Saadakse naeruväärsel viisil enda loodud mõõtudesüsteemi alandlikuks orjaks.

Kuid milleks arendada endas neid omadusi, mis meil on ühised loomadega, kui meie loomaks muutudes oleksime ikka ühed nõrgemad neist ega vastaks seega ka loomade maailma ühiskonnaideaalide — tugevama õigusele?

Ja teiseks, kui meie loobume ennast sihiks tunnistamast, kas on siis üldse mõtet eksisteerida?

*

Kaks väärtust on võidelnud looduses igavesti: võim ja õigus.

Võim toetub jõule, kuna õigus — vormile. Riietatuna jõu ja vormi rüüsse teostubki nende väärtuste duell.

Jõuga purustatakse vorm, vormiga piiratakse jõud. Jõud ja vorm on lepitamatud mõisted, hävitava toimega teineteise suhtes.

Füüsiline pingutus on jõuprintsiip, vaimne pingutus — vormiprintsiip.

Järelikult apeleerib füüsiline arenemine võimule, vaimne arenemine aga õigusele.

Inimesed, kes järgnevad vaimu piiriväärtusile, lähevad inimesiksuse teed.

Need, kes võtavad vastu kehamaksimumi kutse, lähevad loomiksuse teed.

Sest inimene loob vaimuga vormi, loom aga võimuga — ei rohkemat kui teist looma.

On selge, et loomade klassi kuulume meie kõik, aga see ei anna meile õigust loobuda inimese primaadist.

*

On ekslik arvata, nagu oleks vaimu arendamine ainult geeniuste või vähemalt poolgeeniuste eesõigus ja kohus.

Uurides inimese olemust meie ei katsunud mitte leida geeniust, vaid inimese ideaali.

Seega on mõtlemine ja vormimine kehtiv ka nn. keskpärase inimese sihina, niisuguse inimese, kes pole siia maailma kaasa saanud silmapaistvaid vaimuandeid.

Võrdlemine teistega on vaid suhe, relatsioon ja demonstreerib inimest kui ühiskonna liiget. Enese tundmaõppimiseks tuleb meil aga väljuda iseenda „mina“ seisukohalt.

Inimisik on primaarne tegur ja ühiskond sekundaarne, sest inimest saab kujutella ühiskonnata, aga ühiskonda inimeseta mitte.

Sellelt seisukohalt lähtudes pole vaimusuured muud midagi kui iseisvad isiksused, samasuguste õigustega elule ja rippumatusele nagu

kõik teisedki. Alles väljudes ühiskondlikust perspektiivist omandavad nad erisugused mõõted ja kaalu.

Siin jõuamegi individuaal-inimese kollektiiv-inimese missioonide piiridele: tähelepandav anne ja võime läheb ühiskonna kaudu ühiskonnale, „mina-maailm“ aga enese kaudu — enesele.

Ja mis on üldse need tipud? Nad on ainult inimese vormipüüu produktid.

Vastava ajajärgu ühiskonna areng teostab oma vormi suursaavutuste, ühiskonna võime — suurvaimude näol.

Suurvaimugi võimed pole piiramatud, ta on massi arengu ekstreempeegel.

Nii tekib loogiline ring: tipud õilistamas massi ja mass sünnitamas tippe, määrates nende kvaliteedi.

*

Ja lõpuks kehast.

Bioloogilise eelduse, et inimene on arenev loom, kõrvale oleks mõeldav veel teine: inimene on manduv jumal.

Analoogiat sellega leiame ka keha ja vaimu probleemis. On raske lõplikusega otsustada, kas vaim on irratsionaalseks liidetavaks meie loomallikkuse summale või on keha ratsionaalseks liidetavaks meie jumalikkusele.

Ühe eelduse puhul saaks esmajärgulise tähtsuse keha, teise puhul — vaim.

Mandumise puhul ligineksime vaimutule kehale, arenemise puhul — kehatule vaimule.

Inimese arenemislugu näitab, et kompromissi ei saa olla, kuna keha ja vaimu arenemine on pöördvõrdelises suhtes.

Aga arenemislugu vihjab ka sellele, et vaim on määrav ja suurenev, keha aga funktsionaalne ja vähenev suurus.

Äärmusse viiduna tähendaks see keha saamist lõpmatult väikeseks, kui vaim saab lõpmatult suureks (sõnad „suur“ ja „väike“ tähistavad siinkohal osatähtsuse koefitsientide iseloomu).

*

Liikudes mööda piiriväärtusi pole enam mõtet hakata arutlema keha ja vaimu praktilisi väärtusi, vajadusi ja suhteid.

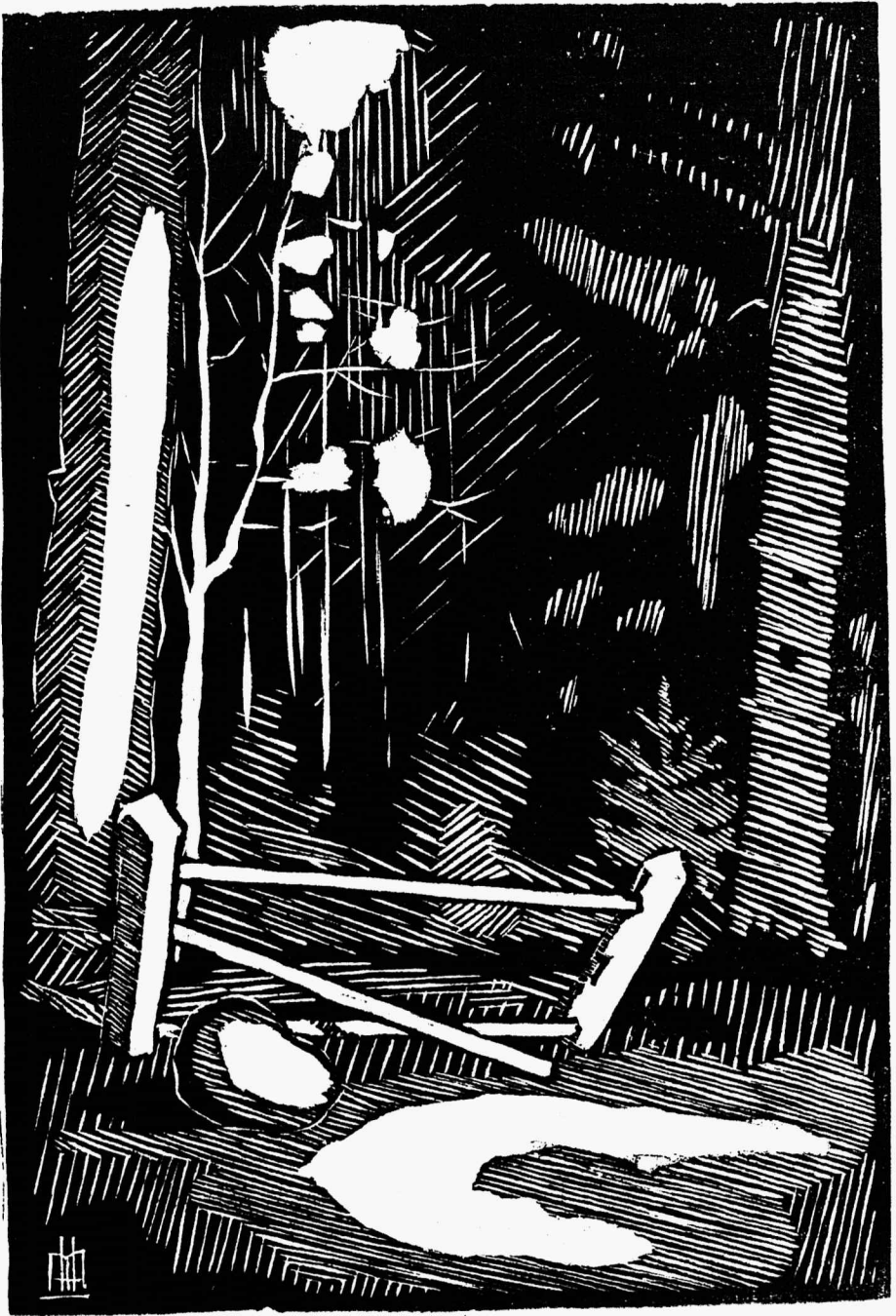
On ju selge see, et oma antud arenemistaseme põhjal peame sel määral tunnustama oma keha ja andma talle niipalju, et ta ei saaks takistada vaimu funktsioneerimist.

Võib ju alati hoida ihulikku teravist sel tasemel, et see tekitaks mugava psüühilise enesetunde.

Aga milleks sedagi: inimese sise-maailm pole kunagi arenenud ihulike mugavuste ja õnneliku rahulolu õlul, see arenemine läheb üle valude ja kannatuste.

Ennem juba võiks õigustada vaimu: tervele vaimule kogu keha.

Ja pääasi: antagu keisrile, mis keisri kohus, ja jumalale, mis jumala kohus; aga ärgu mitte segatagu ära jumalat ja keisrit.

Heino Mikiver

METS

MINU AKIEN

Minu aken avaneb tänavale ja ma armastan istuda õhtupoolikuil akna all ja vaadata välja. Tänav on küll alati ühesugune tänav, aga siiski on seal alati näha midagi uut. Päeva jooksul lähevad aknast mööda kümned ja sajad inimesed. Pealiskaudselt vaadates näivad nad kõik ühesuguseina, aga ometi on igal neist oma isesugune saatus, isesugune elukutse, isesugused rõõmud ja mured. Akna all istudes on neid hea vaadelda ja arutada, mis võiks olla selle või teise inimese elukutse, iseloom jne.

Sealt tuleb praegu paks naine, rõivastatud soojasse kasukasse ja viltidesse, suur korv rippumas käevangus ja rahakott rihmaga üle õla. See on kindlasti turunaine. Arvatavasti ruttab ta praegu koju, sest on lõuna-aeg. Ta näol on rõõmus muie, võib-olla mõtleb ta oma lastele, kes teda lõunaks koju ootavad; võib-olla mõtleb ta sellele, kuidas tal turul täna hästi läks, aga võib-olla muigab ta ka sellepärast, et tal on rõõmus iseloom, mis sunnib teda alati naeratama, nagu seda väga propageerivad ameeriklased. Tõenäoliselt tuleb tema iseloomust, sest ma olen väga palju kuulnud, et paksudel inimestel on hea ja rõõmus iseloom.

See vanem härra aga, kes talle praegu vastu tuleb, ei näi küll jagavat tema rõõmsat tuju. Selle härra nägu on väga kibe ja isegi vihane. Ta näib advokaadina, kes just praegu on kaotanud kohtus suure protsessi oma vihavaenlasest ametivenna kasuks. Ja ta võib ju olla väga hästi advokaat. Tore kasukas, heast nahast portfell, seanahast kindad ja kõvakübar tunnistavad ta kuuluvust jõukamasse klassi. Aga samahästi võib ta olla ka mõni büroo-omanik, kaupmees või vabrikant, kuigi viimaseid kujutatakse alati paksude härrasmeestena, kuna see härra on

võrdlemisi kõhn. Aga see ei takista teda sugugi omamast ühte neist elukutsist, ja miks ei või tema sünguse põhjuseks olla halb õnn ärialal. Ta iseloom ei või vist mitte olla väga päikesepaisteline, kuigi vanasõna ütleb, et halva koore all on hea sisu. Siin peitub vist küll halva koore all samahalb sisu, tähendab kui otsustada välimuse järgi. Maha vaadates ja kiiresti kõndides pörkab ta kokku selle turunaisega. Alles kokkupõrge äratab ta mõtteist, ta vaatab kor-raks naisele vihaselt näkku, pomiseb mõned vabandussõnad ja ruttab edasi. Tema käitumisest üllatatud naine jääb seisma ja vaatab tagasi. Ainult naeratus ta näol on veelgi süvenenud. See naine näib naeratavat alati, igas olukorras ja igal juhul. Nii teha oleks väga kasulik igale inimesele. Siis, kui inimesed ise on alati rõõmsad ja heatujulised, näib ka meid ümbritsev maailm sellisena, siis ületame meie ker-gesti kõik suured ja väikesed raskused eluteel ja siis tunduvad meile hulga kergemaina ka igasugused argipäeva mured.

Praegu on lõuna-aeg ja tänav on tulvil inimesi. Vist ruttavad nad kõik koju. Siin on praegu näha inimesi igas vanuses ja elukutses, alates koolipoistega ja lõpetades ühe härraga, kes näib tõesti mingi direktorina (kui uskuda seda raamatuis nii tihti ettetulevat tüüpi). Tal on kõik sellise direktorihärra tunnused: suur jäme sigar hambus, kõvakübar, ehk nagu teda veel nimetatakse „oktoober“, peas, hõbekonksuga jalutuskepp (just selline, nagu teda juttudes kingitakse direktorihärrale sünnipäevaks tema ametnikkonna poolt) rippumas käel ja tema avatud kasukahõlmade vahelt võib näha isegi paksu kullast uuriketti ning tema kogugi vastab sellele raamatu direktorile. Ta jalutab ruttavate

inimeste hulgas iseenese väärtust tundva ja hindava inimese rahuga, näides nii tõesti väikese saarena inimeste voolus. Selle „saare“ taha jääb kinni üks inimestevoolu laineke, s. t. üks pisike koolijüts. See oli kõndinud kogu aeg maha vaadates ja mõtteis (nähtavasti väga kurbades mõtetes: seda väljendas tema nägu) selle „saare“ selja taga. Nüüd aga leiab ta, s. o. koolipoiss, enese olevat vangistatud väikesesse nelinurka, mille moodustavad ühe äri suur vaateaken, samale vaateaknale tähelepanu pühendanud „saar“ ja paar valju häälega jutlevat naist. Poiss ärkab mõtteist ja tahab „saare“ ja naiste vahelt läbi pugeda, kui „saar“ uuesti liikuma hakkab ja poiss võib tema varjus käies oma mõtteid edasi mõlgutada. Mis võiks olla tema näos väljenduva kurbuse põhjuseks? Oli tal läinud koolis halvasti, oli ta ehk saanud halva hinde või märkuse päevikusse? Oli talle juhtunud ehk selline lugu, et just tänaseks oli ta jätnud õppimata, arvates, et ega õpetaja mind täna ei küsi ja ometi oli õpetaja teda just täna küsinud. Võib-olla ootasid teda kodus valjud vanemad, kes teda niisugusel juhul valjult karistaksid. Aga võib-olla oli kurbustuseks ka mõni teine põhjus. Põhjusi rõõmuks ja kurbuseks on ju tuhandeid ja tuhandeid. See poiss läks edasi ja kadus varsti minu silmist ühes oma kurbuse ja rõõmuga ja ühes temaga läksid edasi paljud teised inimesed, igauks oma kurbuste ja rõõmudega. Meie võime ainult mõistada nende rõõmude ja murede põhjusi, aga meie ei mõista neid kunagi, niisama nagu nemad ei mõista kunagi meie rõõmude ja murede põhjusi.

Otse minu akna all on omnibusepeatus. Selle peatuse silt on värviilt ja kujult väga sarnane trammipeatuse sildiga ja tihti ootavad inimesed seal omnibuse asemel trammi. Aru saades oma eksitusest avaldab iga inimene omamoodi tundeid, mis on sõltuvad tema iseloomust. Mõni hakkab naerma oma eksituse üle,

aga teine vihastub ja saadab halbu sõnu selle sildi tegija aadressil. Igatähes naerda on kõige õigem sellises olukorras, sest sellisest kirumisest ja vihastumisest meie kaaskodanik juba osa ei võta, ta ainult naerab selle üle. Inimene on juba loodud sellisena, et ta ikka teise äparduse puhul tunneb kahjurõõmu.

Kord ühel talvisel õhtupoolikul, kui ma jälle akna all istusin, ootas omnibusepeatuses keegi vanaldane proua hulga pakkidega ja tõenäoliselt jällegi trammi. Ta tahtis nähtavasti sõita raudteejaama. Juba eemalt trammi nähes tõstis ta käe üles, aga kui siiski tramm mööda sõitis, jooksis ta trammile paar sammu järele, ise käega vibutades ja ka midagi hüüdes. Siis pöördus ta tagasi pakkide juurde, väga imastunud, vihase ja õnnetu näoga. Ja kui ta veel sildi läbi luges ja leidis, et see on hoopis omnibusepeatus, siis seltsis neile tunnetele kindlasti veel viha iseenese rumaluse üle ja samuti selle üle, kes need sildid nii sarnased oli teinud. Võib-olla jäi ta nüüd maha oma rongist, võib-olla olid tal sellega seoses tähtsad asjad, nii et ta oli selle üle tõsiselt õnnetu, igitähes kaaskodanikele oli ta ainult naerualuseks. Ega minagi siis tõsiseks ei jäänud, sest peale oma eksitusest arusaamist oli ta tõesti naeruväärne oma imestava, vihase ja ka pisut rumala näoga. Selliseid juhusid ma olen näinud väga palju. Imelik on see, et väga vähesed võtavad vaevaks lugeda sildilt, mis peatus see õieti on. Enamik lihtsalt vaatab, et on mingisugune peatus ja siis ootavad seal trammi või omnibust, nii kuidas kellelegi tarvis. On ka neid, kes sellele sildile hoolikalt daatavad, aga siiski ootavad nad omnibusepeatuses trammi. Jääb mulje, nagu ei oskaks need inimesed lugeda. Neile tuleb ainult meelde, et trammipeatuses on samakujuline ja -värviline silt, järelikult on seegi siin trammipeatus.

Tänapäeval teevad nii väga paljud inimesed. Nad ei vaatle midagi

üksikasjaliselt, nad lähevad kõigist ja kõigest mööda ükskõikselt ja pealiskaudselt, võiks peaaegu ütelda: kinnisilmi, nad ei tunne huvi millegi vastu, nad on alati tülpinud ja tüdinenud ja kaebavad, et elu on kole, igav, ühetooniline, hall, ilma mingi rõõmu ja vahelduseta. Aga ometi on just nemad ise selles süüdlased. Nende endi võimuses seisab teha oma elu ilusaks ja huvitavaks. Nad peavad ainult õppima tundma iga pisiasja oma elus, peavad õppima tundma rõõmu neist pisiasjadest ja huvituma neist. Siis võime leida enda ümbert alati midagi uut, meid ümbritsev elu on alati uus ja huvitav,

peab oskama seda ainult vaadelda ja sellest aru saada. Ja kui me nii teeme, siis ei saa elu kuidagi tulduda igavana või ühetooniliseks.

Talvel on minu akna taga alalised külalised varblased. Ma olen harjunud neile panema toitu aknalauale ja ka nemad on sellega harjunud. Tihti tulevad nad juba varahommikul toitu saama, ja kui aknalaud juhtub olema tühi, s. t. kui toit sealt on otsa saanud, siis koputavad nad nokkadega aknale, otsekui märguandeks, et nüüd võib toidu lauale tuua. Neid linnukesti on väga huvitav jälgida, sest nad sarnanevad väga inimesetega oma tegude poolest. Ühel talvapäeval, kui varblased nagu harilikult olid aknalaua ees, märkasid ma nende hulgas üht, kelle noka ümber oli kinni külmetanud mingi aine, nii et ta ei saanud nokka lahti teha. Arvatavasti oli see olnud midagi väga sitket, mida ta ei saanud ära oma noka küljest ja mis nüüd oli kõvaks külmanud. Arusaadavalt ta ei saanud ka süüa. Ta vaatles natuke pealt teiste söömist, lendas tiiru akna ees ringi ja siis äkki, nagu haaratuna suurest vihahoost, ta lendas teiste söövate lindude hulka, katsudes neid tugevate nokahoopidega toidu juurest ära ajada ja kui see ei õnnestunud, siis ajas ta oma suled kohevile, tehes end võimalikult suureks ja lömitas toiduraasukeste peale, et nii takistada teisi söömast. Ta näis olevat vihane, et teised söövad ja tema ei saa. „Kui mina süüa ei saa, siis ei pea ka teised saama!“ oleks ta kindlasti öelnud, kui ta oleks suutnud kõnelda. Selliselt talitades ta näis väga sarnasena inimesile, sest inimesed armastavad väga talitada selle põhimõtte järgi. Kui kellelgi inimesel on mõni ese, mis talle meeldib, aga mida ta kasutada ei saa, siis ta ennem hävitab selle, kui et annab ta mõnele teisele tarvitada.

Minu aken jääb alati heaks sõbraks. Alati on sealt näha midagi uut ja huvitavat. Parim ajaviide on istuda akna all ja vaadata välja.

Ostke ainult

Kodak kaamerat

Tarvitage ainult

Kodak filmi ja

kopeerige

Kodak paberil

Siis on Teile kindlustatud
parimad loomutruud **foto**d

Nõudke maksuta **Kodak**
„Amatöör-kataloogi“

fotoärist

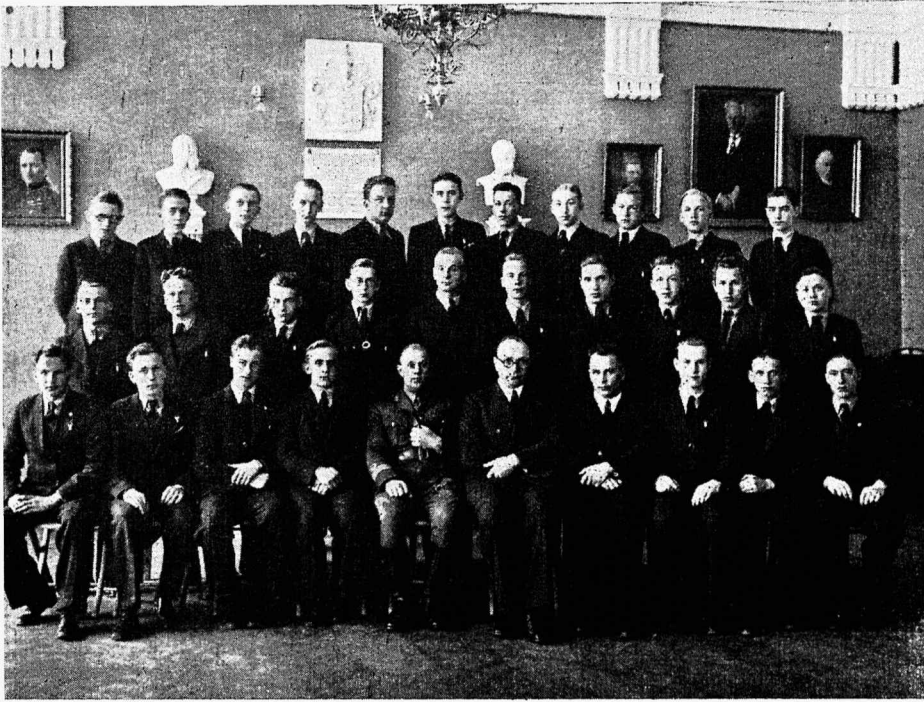
H. S A H M E

Tallinn, Harju tän. 27, tel. 481-14

Olev Mikiver

MAASTIKU ETUUD

1. rida (istuvad): H. Tammik, V. Kivisild, V. Parm, H. Lettner, ltn. A. Loit, dir. K. Koljo, insp. A. Lipping, V. Kärm, Ü. Saadre, G. Mitt. 2. rida (seisavad): V. Haravee, V. Loopere, A. Tammo, H. Taron, E. Lauri, R. Saulep, R. Tuisk, G. Feldmann, A. Ehamaa, G. Oravas. 3. rida: E. Rist, K. Uuesoo, A. Käbi, E. Toomsaar, R. Väin, M. Sakkeus, E. Kelder, A. Ammas, E. Jaakson, V. Zimmermann, R. Uuesoo.

Reaalkooli spordist 1938/39

Käesoleva spordiaasta lõppedes võime rõõmustaval kombel märkida, et reaalkoolis on sport saanud üle kriisist ja sammub jällegi tõusuteed. Reaalkooli sportliku hegemoonia taassünd ei ole enam mägede taga. Eriti tuleb rõhutada seda, et on uuesti päevakorda võetud vahepeal sööti jäänud spordialasid nagu vehklemine, jalgpall jne. Vehklemisest kõneldes ei saa vaikides mööda minna koolijuhatause huvist asja vastu. Nii on lubatud muretseda vastav komplekt relvi ühes täieliku varustusega. Siamaani oli huvitavaks kurioosumiks, et Tallinna parimas vehklemiskoolis ei leidunud ainustki mõõka.

T. K. S. Ü. võistlustel on realistid-vehklejad saavutanud esikohti päris massiliselt. Parima vehkleja nime pärast konkureerivad vennad Boris ja Georg Valdekid. Ühel on teise meistritiitli vastu seada esikoht karikavõistlustel. Meistritiitli saavutaks ka Rudolf Omann, kes vehklemist harrastab alles teist aastat. Peale eelpoolmainitute kuulub veel karikavõitja meeskonna hulka Valma, kes nii keelt kui ka mõõka käsitab ühesuguse väledusega.

Noorematest jõududest, kes kord vanematele kardetavaks võivad muutuda, olgu siinkohal nimetatud Juštšuk ja Rais.

II reaalkooli lõpetajaid

1. rida: U. Tellik, A. Kutser, L. Milles, insp. A. Lipping, dir. K. Koljo, ordin. A. V. Kõrv, K. Voore, J. Allpere, F. Tiismann. 2. rida: K. Klein, S. Veskimets, J. Jegorov, I. Talvik, E. Urgas, R. Aradt, E. Reimann, F. Tõnuri, K. Dubas, A. Umverk, H. Mellis, E. Kuusk. 3. rida: O. Rais, L. Vainula, E. Teras, V. Elviku, K. Lageda, H. Mukk, A. Toom, K. Uiibo, L. Reinholm, H. Piirlo. 4. rida: K. Preem, J. Reemann, H. Sculep, A. Trummer, E. Pärt, V. Arak, V. Urke.

Jalgpallis on edukat arengut siamaani takistanud treeneri ja varustuse puudus. Meie ei saa muidugi nõuda, et kool kõigile spordiringi palvetele 100% vastu tuleks, kuid isiklikult julgen tähendada, et treeneri muretsemise korral kool saavutaks jalgpallis eeloleval hooajal vähemalt kaks esikohta.

Käsi­pallis ei ole märgata erilisi edusamme. Siingi annab end valusasti tunda treeneri puudus. Mängijate taktikalised oskused on ajajooksul niivõrd kokku kuivanud, et isegi kõige algelisematest pealetungi ja kaitse viisidest aimdused puuduvad. Eriti kehtib ülalmainitu keskkooli meeskondade kohta, kes oma mänguga selletõttu sageli sohu ja rappa kipuvad jooksma. Eeloleval hooajal

tuleb tõsiselt kaalumisele võtta kaheks kuuks käsi­palli treeneri muretsemine. See ei nõuaks koolilt erilisi kulusid, sest nii mõnigi vilistlane oleks mee­leldi abiks reaalkooli käsi­palli õigetele radadele juhtimisel.

T. K. S. Ü. esivõistlusil saavutas Majanduslik Erikool esikohad korv- ja võrkpallis, olles ühtlasi võrkpalli mõnedest ebaõnnestumistest hoolimata Tallinna parimaks.

Keskkoolis olid reaalkool ja progümnaasium ühteviisi edukad, võites esikohti enam kui kunagi varem.

T. K. S. Ü. välkturniirist võttis osa Majanduslik Erikool, kes kordas oma mineva-aastast saavutust ja tuli võrkpallis T. Tehnikumi järele teiseks.

Majanduslik Erikool avas tänava esimesena välisvõistluste hooaja, võt-

tes pesapallis soomlastelt vastu kaotuse 2:7. Võistlus peeti kooli hoovis, ja sellest tingituna oli soomlastel ilmne vaev kohaneda nii väikeste mõõtudega väljakuga. Normaalseis olusuhteis oleks kaotus arvatavasti suurem olnud.

Algavale kergejõustiku hooajale läheme vastu võrdlemisi kesiste lootustega, sest treeneri puudusel on suuremal osal talvine sisetreening kas vähenenud või hoopis ära jäänud. Peale selle on veel kooli parim, kõrgushüppaja E. Pilliroog ennast treeningul nii raskelt vigastanud, et võistlemine eelseisval hooajal küsitavaks muutub. See oleks Majanduslikule Erikoolile raskeks hoobiks mitte ükski kergejõustikus vaid ka käsipal-

lis, sest Pilliroog kuulub Tallinna parimate õppur-käsipallurite hulka.

Noorematest koolivendadest töötab nii mõnigi, kes talve läbi hoolsas treeningus on olnud, söerajal meeldivad üllatusi pakkuda. Nimesid on praegu veel varajane nimetada; sügisel näeme seda isegi.

Kokkuvõttes näeme, et aeglast tõusu on märgata peaaegu igal pool. Et aga seda arengut veelgi kiirendada, selleks on hädatarvilik ühe või kahe treeneri palkamine, kes annaksid seletusi mitmesse spordialasse puutuvates finessesid ja taktikas.

Loodame, et seda viimast päästerõngast eemale ei tõugata, ja et realkooli sportlaste vaev treeneri muretsemisega väärikat vilja kannaks.

Kaks mäнди

Kaks mäнди mu ees, kaks kõrget mäнди,
ja laulu nad mulle laulavad:
Oh noormees, sa tõuse, miks istud sa nõnda
ja enda ette kurvastad.

Kaks mäнди mu ees, kaks kõrget mäнди,
te küsite minult, miks kurvastan.
Kas torm teid endid küll juba sasind,
või elu teil mõnda halba teind.

Ja minu all palgid, kus istun ja mõtlen,
kas kannatand pole nad paljugi;
veel elu neil sees, veel tuksub neis süda,
kuid enam ei liigu nad sugugi.

Küll elu mul raske ja valus on olnud
ja kibedust, tuska ta mulle toonud.
Need looduse hinged, kas teie pole
ka elus palju kannatand.

Kaks mäнди mu ees, kaks kõrget mäнди,
ja laulu nad mulle laulavad.
Mul südames jälle tõuseb lootus,
kui kostavad sinna need helinad.

KUULO VIMMSAARE

Õhtu ja õö

Ält horisondilt päikse kuldseid kiired
rubiineks muutvad vete vahu viired,
mis sädelevad nagu sulakuld;
ambroosiat merest maitsva päikse palgen
safiireks meri nõiut viimsen valgen,
taust — läänekaarest hõõgub punast tuld
areenile, kun sinitaeva ribu...
Nüüd ärkab Amor, haarab kuldse vibu.

Teid vahun pilvelainten kuusiüst rajab,
eskordiks taevan helgeid tähti sajab —
itk suurim hõbepisarain näib see.
Duetti õö ja vaikus laulvad sala,
akorden saat — ööviulite kaeblik hala
spliinne virvendama virab see —
trümo, kun hõbetähti seisab vahil...
Ageerib Amor südamete jahil.

Tallinn
22. 07. 38

Olev Mikiver

KAKS TÕHKU

Spordiäri **Resev-Resel**

Soodsaima hinnaga saadaval kõik suvespordi tarbed.

Eelistatuum noorteäri!

Alati müügil kõik
koolikaubad

Kirjutus- ja koolitarvete müügiühing

Kooli-Kooperatiiv

S. Karja 19 (Rahvapanga
majas) Telefon 456-32

A/S.

EESTI SIID

Ketramise- ja kudumisevabrik

seadistatud 1932. aastal

Valmistab kõiksugu **riideid** ja **lõnga**.

VABRIKU LAOD:

Tallinn, Viru tän. 5, telef. 447-87

Tallinn, Viru tän. 14, tel. 443-97

Tallinn, Laadaplats 129

Tallinn, Bekkeri as. nr. 5

Tartu, Poe tän. 2, telef. 10-17

Narva, Peetri plats 1

Viljandi, Tartu tän. 1, telef. 30

Petseri, Turuplats 17, telef. 1-19

Tõrva, Tartu tän. 2

Rakvere, Tallinna t. 25, tel. 4-47

Nõmme, Pärnu mnt. 94

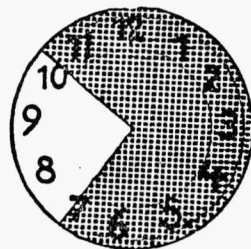
Kuressaar, Lossi tän. 3, telef. 1-81

Pärnu, Laidoneri tän. 12, tel. 5-26

Eritellimiste vastuvõtmine. Restide müük.

Reserveeritud

Pühendage

OMA VABA AEG ENESE-
ARENDAMISELE, LUGEDES

KIRJANDUST

KOOLIRAAMATUID,
KOOLITARBEID,
KIRJUTUSMATERJALE,
JONISTUS- JA
MAALIMISTARBEID,
PABERIKAUPU,
KANTSELEITARBEID
JNE. JNE.

SOOVITAVAD SUURES VALIKUS

„PÄEVALEHE“ RAAMATUKAUPLUSED
TALLINN, SUUR KARJA 23 PIKK 2

„LASTE RÕÕM“ ON LASTELE KASVATUSLIKUKS ALUSEKS
ILMUB KORD KUUS